

Finančná gramotnosť dospelých ako jedna zo základných zručností potrebných pre život (pohľad CŽV)

Krátky prehľad do výskumu PIAAC

Diskusné fórum, september 2022

Ildikó Pathóová, MŠVVaŠ SR

Čo je PIAAC

- Program **Medzinárodné hodnotenie kompetencií dospelých (PIAAC - Programme for the International Assessment of Adult Competencies)** je doteraz najväčší a najkomplexnejší medzinárodný výskum kompetencií dospelých vo veku 16 - 65 rokov, ktorý sa realizuje pod záštitou OECD (Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj) za spolupráce medzi vládami krajín, ktoré sa zúčastňujú výskumu a medzinárodným konzorciom organizácií.
- Na Slovensku 2.cykus výskumu PIAAC realizuje **Národný inštitút vzdelávania a mládeže (NIVAM)** pre Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

Ciele a jedinečnosť výskumu PIAAC

- získať údaje o záujmu, postojoch a schopnosti dospelých vo vzťahu k využívaniu informačných technológií a komunikačných nástrojov pri hľadaní, zhromažďovaní a používaní informácií, učení sa a v komunikácii s ostatnými,
- zbierať informácie týkajúce sa používania kľúčových pracovných zručností na pracovisku, doma a vo svojich komunitách,

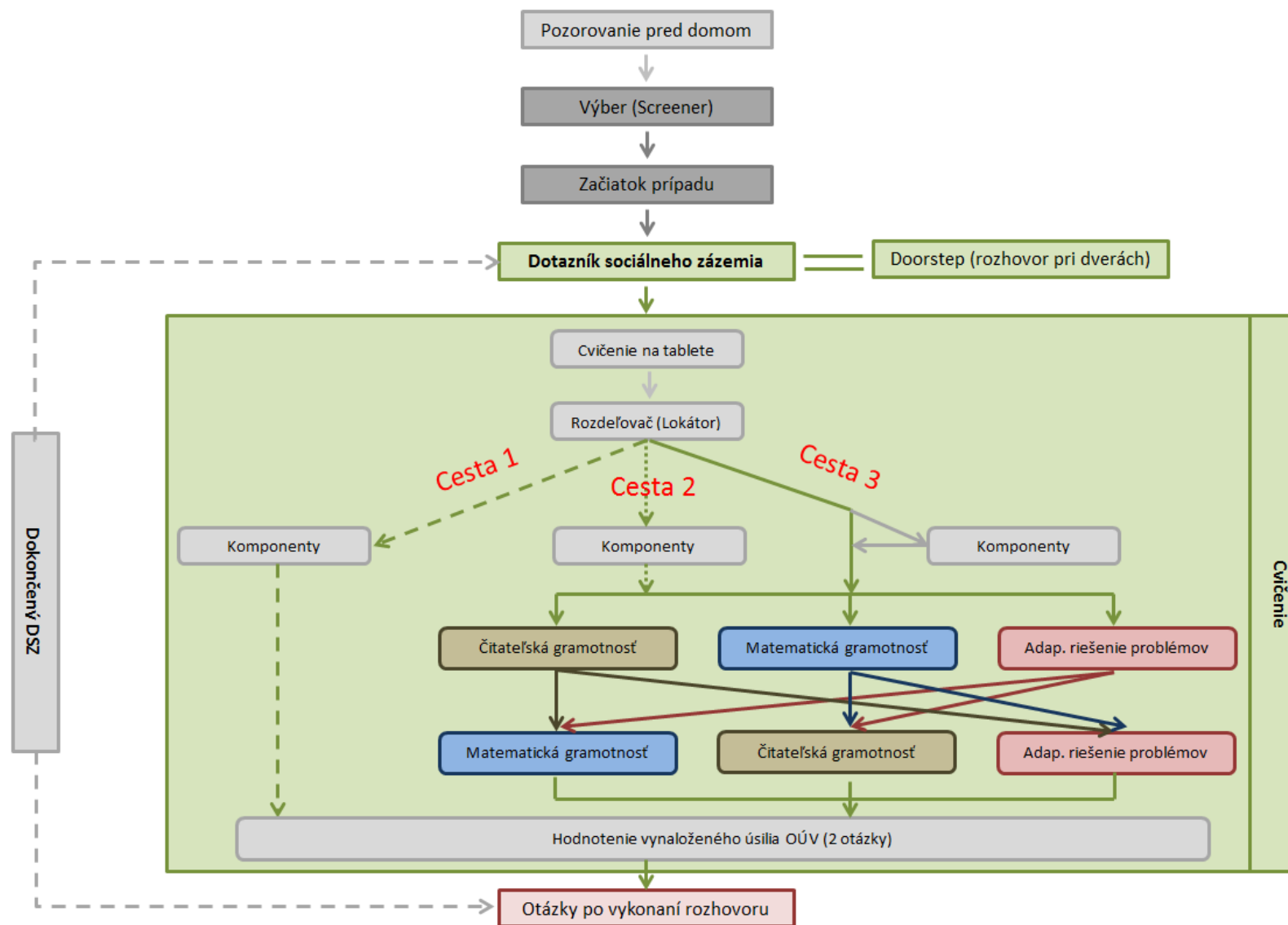
- pri administrácii sa využívajú výlučne prenosné počítače s možnosťou prepnutia do režimu tablet,
- zber dát je realizovaný v domácnosti vybranej osoby výskumu – reprezentatívna vzorka obyvateľov SR vo veku 16 – 65 rokov v počte cca 5 000 validných prípadov v rámci SR z registra domácností (výberová vzorka 10 000 obytných jednotiek)

Ako meria výskum PIAAC?

- základný **Dotazník sociálneho zázemia**: viaceré témy dopytovania vrátane demografie, vzdelania, stavu zamestnania, podrobností o pracovnom prostredí a využitia zručností v práci a v každodennom živote. (cca 45 minút)
- súbor úloh na úvod s názvom **Cvičenie**:
 - Cvičenie na tablete,
 - Rozdeľovač (Lokátor),
 - Komponenty: zložky na čitateľské alebo matematické zručnosti
- **konkrétne Úlohy výskumu PIAAC**: otázky čitateľskej gramotnosti, matematickej gramotnosti alebo adaptívne riešenie problémov s cieľom poskytnúť údaje týkajúce sa schopností respondenta (cvičenie s konkrétnymi úlohami cca 60 minút)

PIAAC nadväzuje na predchádzajúce medzinárodné výskumy gramotnosti **International Adult Literacy Survey (IALS)** uskutočnený v rokoch 1994 až 1998, a **Survey of Literacy and Lifeskills Survey (ALL)**, uskutočnený v rokoch 2003 až 2008. Údaje z týchto výskumov v kombinácii s výsledkami PIAAC umožnia krajinám sledovať trendy v zručnostiach ich populácie.

Koncepcia hlavného výskumu PIAAC

Hodnotené typy kompetencií

Základné kompetencie dospelých potrebné v dnešnej dobe informačných technológií:

• 1. Čitateľská gramotnosť

Schopnosť pochopenia, vyhodnotenia a použitia písaného textu v spoločenskom styku, pre dosiahnutie požadovaných cieľov a pre rozvoj vedomostí a vlastného potenciálu.

Zložky čitateľskej gramotnosti

- zistiť krátku informáciu z krátkeho textu o známych témach
- porovnať, posúdiť informácie a urobiť z nich záver
- zhrnutie informácií v textoch napísaných rôznymi štýlmi, ktoré obsahujú rozporuplné informácie

• 2. Matematická gramotnosť

Schopnosť pochopenia, použitia a interpretácie matematických informácií pre ich použitie v rôznych situáciách bežného života.

Zložky matematickej gramotnosti

- zvládnuť základnú aritmetiku v známych situáciách (používanie percent, pomerov)
- pochopiť matematické informácie v tabuľke alebo interpretovať graf
- porozumieť komplexným zadaniam, abstraktným a matematickým a štatistickým pojmom

• 3. Adaptívne riešenie problémov

Schopnosť vyhľadávať, hodnotiť a používať digitálne informácie z mnohých rôznych zdrojov. **Nejde o zisťovanie počítačových zručností, ale o schopnosť fungovania v digitálnom svete v rámci riešenia problémov, s ktorými sa užívatelia technológií stretávajú v bežnom živote.**

Zložky riešenia problémov

- jednoduché operácie v užívateľsky ústretovom prostredí
- používanie neznámych počítačových programov podobné tým, na ktoré sú zvyknutí k riešeniu problémov, ako je vyhľadávanie kníh v knižnici alebo navigácia na náročných webových stránkach.

- Príklad **čitateľskej gramotnosti**: posúdiť správnosť informácií v texte, porozumenie informáciám v texte, hľadať špecifické info v texte.

- Príklad **matematickej gramotnosti**: vypočítať cenu zľavneného produktu, cenu najvýhodnejšej hypotéky, vyhodnotiť informácie z grafu, tabuliek... .

- Príklad **adaptívneho riešenia problémov**: príklad praktických situácií: ako napr. efektívne rozplánovať smeny zamestnancov, riadenie dopravy, efektívne plánovanie ciest, výletov. Schopnosť vyhľadávať, hodnotiť a používať digitálne informácie z mnohých rôznych zdrojov.

Termíny pre 2.cyklus výskumu PIAAC

- **Hlavný výskum PIAAC**

Zber dát v hlavnom výskume 2. cyklu výskumu PIAAC sa uskutoční v priebehu mesiacov **september 2022 – marec 2023**.

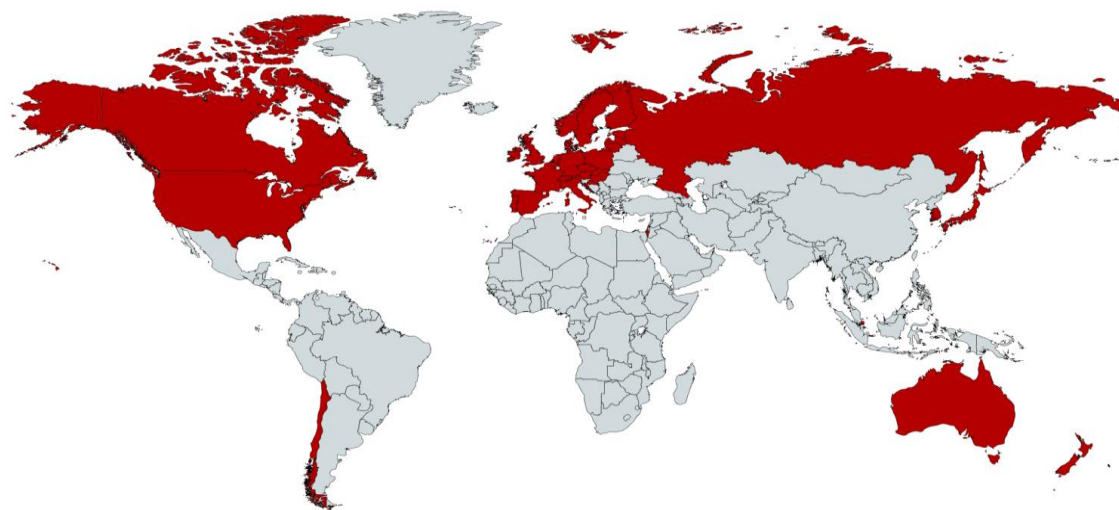
- **Začiatok zberu:** 5. septembra 2022
- **Počet opytovateľov:** cca 100 vyškolených osôb (identifikačný preukaz)
- **Kontakt na domácnosť** – výber vhodnej osoby do vzorky (6 pokusov v rôznych časoch a v rôznych dňoch)
- Info brožúrka; komunitný schvaľovací list; starostovia vybraných obcí (menšie obce)
- Bezplatná info-linka na MŠVVaŠ SR

Zapojené krajiny do 2.cykla výskumu PIAAC

Viac informácií o výskume PIAAC ako aj výsledky výskumu prvého cyklu sú dostupné na:

- OECD <http://www.oecd.org/skills/piaac/>;
- MŠVVaŠ SR <https://www.minedu.sk/program-medzinarodneho-hodnotenia-kompetencii-dospelych-piaac/>;
- PIAAC: <https://piaac.nucem.sk/>

PIAAC 1. cyklus a 2. cyklus

Výskum sa uskutočňuje každých 10 rokov a doteraz prešiel dvoma cyklami.

V **prvom cykle** sa v rokoch **2011 - 2018 uskutočnili tri kolá zberu údajov**.

Do prvého cyklu sa zapojilo **38 krajín** s viac ako 250 000 opytovanými účastníkmi.

28 krajín z 1. cyklu sa zúčastňuje 2. cyklu spolu so štyrmi novými krajinami: Chorvátsko, Lotyšsko, Portugalsko a Švajčiarsko, konkrétne: Austrália, Rakúsko, Belgicko (Flámsko), Kanada, Čile, Chorvátsko, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Nemecko, Maďarsko, Írsko, Izrael, Taliansko, Japonsko, Kórea, Lotyšsko, Litva, Holandsko, Nový Zéland, Nórsko, Poľsko, Portugalsko, Singapur, Slovenská republika, Španielsko, Švédsko, Švajčiarsko, Spojené kráľovstvo (Anglicko), Spojené štáty

PIAAC 1. cyklus – matematická gramotnost

Výsledky respondentov boli kategorizované do šiestich stupňov čitateľskej/matematickej gramotnosti nasledovne:

5. stupeň (376 bodov a viac)	L5
4. stupeň (326 až 375 bodov)	L4
3. stupeň (276 až 325 bodov)	L3
2. stupeň (226 až 275bodov)	L2
1. stupeň (176 až 225 bodov)	L1
nižší ako 1. stupeň (menej ako 176 bodov)	<L1

1/ 10 respondentov dosiahol výsledky na úrovni <L1

PIAAC 1. cyklus – riešenie problémov pomocou IKT

Škála schopnosti riešiť problémy v technicky vyspelom prostredí bola rozdelená na štyri kategórie ktoré vyjadrovali mieru týchto schopností a to:

3. stupni (341 a viac bodov)	L3
2. stupni (291 až 340 bodov)	L2
1. stupni (241 až 290 bodov)	L1
nižšom ako 1. stupni (menej ako 241 bodov)	<L1

6 / 10 podiel respondentov, ktorí riešili problémy v počítačovo vyspelom prostredí

Národná správa a Regionálna analýza výsledkov

Používanie zručností pri práci:

Čítanie pokynov a inštrukcií pri práci

Čítanie listov, poznámok alebo mailov pri práci

Čítanie novín alebo časopisov pri práci

Čítanie odborných časopisov alebo publikácií pri práci

Čítanie kníh pri práci

Čítanie manuálov alebo referenčných materiálov pri práci

Čítanie finančných výkazov pri práci

Čítanie diagramov, máp alebo schém pri práci,

.....74 tabuliek s detailným popisom

Otázky, prosím?

Ďakujem za pozornosť

ildiko.pathoova@minedu.sk